

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Veritates Æternæ Ex Prima Hebdomade Asceseos
Jgnatianaè Petitaè**

Vogel, Matthäus

Constantiæ, 1731

Pars II. An, quando, ubi, quoties moriendum?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-60667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-60667)

deria de tua miseratione concepta, nullâ possint tentatione turbari; da gratiam exequendi proposita ista, ut te in morte propitium habeam.

Pars II.

An, quando, ubi, quoties moriendum?

Doctrina. An moriendum sit, habes ex illo Pauli: *Statutum est hominibus semel mori*; quibus etiam verbis partes reliquæ continentur, quas jam proponam. Moriendum ergo est. Sic statuit DEUS lege immutabili. Moriendum est hominibus. Quisquis homo nascitur, ei moriendum est. Non excipiuntur lege hac reges & principes, non nobiles & divites, non fortes & strenui, non senes, non juvenes: excipitur nemo. Moriendum est. Ubi Salomon cum omni sapientia sua? ubi Samson & fortitudo ejus? ubi Absalon & pulchritudo ejus? ubi Assuerus & potentia ejus? ubi tot hominum millia? ubi tot Studiosi? mortui sunt. Vita tantum commodata est homini, non donata. Mors certa est. Nec species & decor, nec vires & robur, nec ætas, nec dotes ullæ aliæ te defendent. Moriendum est. Erit dies, ejus vespere non videbis. Erit nox, cujus finem non videbis. Erit actio aliqua ultima, v. g. Confessio ultima, Communio ultima, quam non sequetur alia. Moriendum est Tibi; quia homo es. Statutum est.

Sed quando? ubi? quomodo? Res incerta est. Incertum est 1. Quomodo moriturus sis;

an morte subitanâ , an tardâ & præcedente diurnâ corporis infirmitate. 2. An morte felici an infelici. Mors felix terminus laborum est, quietis & felicitatis initium. Talem habuit S. Aloysius, S. Casimirus & alii. Mors infelix initium dolorum est. Misella anima, quò ibis? suspirabat moriens quidam juvenis. Qualis te Mors expectat? morieris; an morte felici, an infelici? res incerta est, 3. Incertum est, quando moriturus sis. Aderit mors certa; sed an in ætate virili? an in juventute adhuc? an hoc, an sequente anno, aut mense? ignoramus ista. Illud scimus, dum minimè cogitatur de morte, hæc ipsa adest. *Quâ horâ non putatis, filius hominis veniet.* Hoc scimus, juvenum partem maximam mori, antequam ætatem virilem attingat. Hoc scimus, in pœnam scelerum à juvenibus admissorum sæpe vitam ipsam abbreviari. Anastasius Imperator has audiit in somno voces: ecce in scelerum tuorum pœnam quatuordecim vitæ annos deleo. Hoc certè & adolescentum plurimis evenire credam. Hoc pariter scimus, rapi plerosque improvise. P. Colnagus S. J. Studioso cuidam florido & alacri vaticinatus legitur in has voces: dum maximè felicem te credes, morieris. Contigit, ut pater Studiosus hujus admodum dives fatali morbo corripere tur, iamque jaceret depositus. Sarcophagum jam parabat filius, & hæreditatis amplæ adeunda spe exultabat. Cùm ecce convalescit Pater ægrotare incipit Studiosus noster, paulò post

& moritur. Ita fidem vaticinio fecit. Dum maximè felicem te credes; dum maximè securus, quos nescio annos, quantòsque honores polliceris tibi, morieris. An non vidisti ipse plures, qui in ætate prima à tuo fortassis etiam latere abrepti sunt, dum nil minùs ac mortem cogitabant? Moriendum est, horâ, quâ non putatur.

Moriendum est. Sed ubi? quo in loco? an in schola? an in templo? an in lecto? an in occasione illa? in caupona? in consortio illo? Novit hoc, qui novit omnia, DEUS solus. Hoc scimus, mortuos esse alios repente in schola, domi alios, alios in loco, in quo minimè vellent alios in loco, quem accedere sine scelere non poterant. Cogita Studiosum illum, qui modestiæ oblitus aquas intravit, se cum aliis proterve recreaturus balneando: jam submergendus B. Virginis opem inclamabat; sed ab hac rejectus, eò quòd contra modestiæ leges se denudasset, miserè periit. Cogita illum, qui conclave suum intravit, consueto impuritatis nefandæ scelere se delectaturus; sed dæmonem ibidem reperit, qui arreptum miserum, fasciâ è tibiis soluta, è trabe cubiculi suspendit, guttur infelici elisit. Cogita alium, cui ex caupona de nocte domum redeunti pariter stygius carnifex fauces elisit; animam morte miserrimâ rapuit. Cogita alium, qui primæ cogitationi impuræ cum delectatione in lecto habitæ immortuus, è quiete, quam in lecto quæsit, ad dolores raptus

N s

est

est sempiternos. Cogita illum, qui apparetur Socio suo hæc agebat: eadem horâ, quâ in caupona eramus, accusati coram DEO sumus, & ab hoc Inferis adjudicati. Cogita Studiosos illos tres, qui foliorum pictorum lusu diu se contra ac licuit, delectantes, domo ventorum exortorum furore eversâ, obruti miserè perierunt. Cogita plures alios, de quibus Annua nostræ memorant variis in locis mortuos, quæ, ut dixi, accedere sine scelere non poterant. Ubi tu, & quo in loco morieris?

Moriendum est: quæro rursus, quomodo, aut ubi? quo in statu? an in statu peccati, an in statu gratiæ? Hoc, hoc omnium maxime terrificum est: cætera enim parùm nocent, aut profunt; moriar quocunque loco, aut tempore, modò in gratia moriar, sat bene moriar. Nul- lum momentum temporis est, quo mori non possim; quo verò moriturus sim, ignoro. Potest fieri eo momento, quo peccare incipio, adeoque mori in peccato possim. Mori potes- mi Studiosè, in illa impuritate, in illo lusu ne- fando, in illa consuetudine: verbo, in peccato. Sic mortuos esse innumeros constat. Onan filius Judæ terribili DEI judicio, eo ipso mo- mento obiit, quo rem detestabilem, puritati contrariam, facere cœperat. Balthasar Rex ea- dem nocte moritur, quam recreationi totam cum die dare impius cogitaverat; eadem nocte impœnitens in peccato obit. Socius Landel- ni, postea sancti, in ipso momento, quo fur- turus

turus scalas conscenderat, exanimis corruit.
 Alius in amplexu puellæ, quam insano amore
 concupiverat; alius in ipso domûs nefandæ a-
 ditu; alius in osculo aut tactu impuro animam
 æternum infelicem emisit. Abundant historiæ
 omnes tragicis ejusmodi exemplis. Quo tu in
 statu morieris?

Restat, ut & quoties moriendum sit, videa-
 mus. *Statutum est semel mori.* Res certa est;
 semel tantum morimur. Atque hoc ipsum ter-
 rorem auget. Si mori contingeret sæpius, res
 adeò terribilis non esset mori; quia quod in
 morte prima erratum est, in secunda posset
 corrigi. Sed ubi una tantum Mors est, errori
 corrigendo locus non datur. Morimur semel
 tantum: hac vice si bene morimur, æternum
 bene est nobis; hac vice si malè morimur, æter-
 num malè est nobis. Errorem in Morte admis-
 sum tota æternitas corrigere non potest. Pictor
 quidam, aut artifex alius si in conficiendo o-
 pere suo erravit, corrigere errorem aut in illo
 ipso, aut novo postea opere potest; non ita in
 Morte. Lamachus Centurio militi cuidam e-
 mendationem pollicenti ajebat: in bello non li-
 cet bis errare. Dicam veriùs: in Morte non
 licet bis errare. Semel si malè morieris, perpetuò
 actum est. Nimirum unum momentum est, ex
 quo tota pendet æternitas. O terribilis Veritas!
 O momentum terribile!

Reflexiones. I. Si moriendum tibi certò est;
 ergo ut jam insinuavi, actio aliqua erit ultima.

Quid

Quid concludis? hoc, quod S. Aloysius. Vivite quotidie morituri: hoc est, vivendum est, quovis die, tanquam ille dies ultimus foret vitæ nostræ: quævis actio tam accuratè & piè obeunda est, ac si esset ultima. Hoc age. Confessionem quamlibet & S. Communionem præsertim eâ devotione perage, ac si esset ultima. Fatere, si scires hanc Confessionem, quam proximè perages, certò fore ultimam, an taceres peccatum illud? an tam levem diligentiam adhiberes in examinanda conscientia, aut dolore eliciendo? ergo nec jam hoc audeas. Religiosum illum imitare, qui monitus, ut accuratam Confessionem perageret, eò quòd ob morbi gravitatem videretur fore ultima, reposuit, se pluribus jam annis singulas Confessiones peregisse, ac si statim illis factis esset moriendum. O quo gaudio moritur, qui sic vixit!

2. Incertum est, an morte subitâ an taratâ moriturus sis; incertum pariter, quo tempore, an in ætate sera, an primâ adhuc. Quid concludis? ergo fieri potest, ut moriar subito, in ætate adhuc ista; antequam agam poenitentiam veram, & verè ad DEUM convertar; ergo nihil differendum est, quod pro felici morte mihi necessarium video; cum obrui improvise possim, ante tempus illud, quod mihi temerarius polliceor. Ergo omni tempore sic vivendum est, ac si mors esset in januis, ut loquitur S. Bern. Potes mori in juventute; ergo hanc DEO consecra. Si enim in hac mori contingeret

geret, quàm, quæso, misero loco fores! cum omnem pietatem, & seriam de salute cogitationem tantum in annos futuros differas. O quibus lacrymis tuam hanc pro morte felici incuriam defleres! De juvene quodam Cæsarius refert, qui contra ac sperabat, in ætatis flore abreptus, paulò ante mortem sic Condiscipulos suos alloquebatur: O me miserum! ah quid egi, quòd annos meos floridos vanitati totos & mundo consecraverim? Rapior jam ad æternitatem, dum nihil adhuc pro DEO & anima mea laboravi. Videte hoc, ô socii mei, & in meo periculo vestrum declinate. Pares erunt tui gemitus, credo, si in juventute adhuc mors adventura sit. Ergo jam Pietatem seriò sectare. Non pœnitebit, mihi crede, si in juventute terrore mortis impulsus Pietatem seriò secteris, nec tamen in juventute, sed ætate senili mori contingat. Neminem pœnituit in juventute DEO serviisse, neglexisse verò innumeros pœnituit. Cape ergo documentum hoc tantò majore curâ, quantò magis Dæmon spe vitæ longioris deceptos juvenes à virtutis studio avertere laborat. Ne imiteris eos, qui seriam vitæ emendationem in annos futuros differunt, sic semet consolantes: faciam hoc aliquando: ubi statum meum elegero &c. spes ista & repromissio pessima innumeros perdidit.

3. Morieris, sed nescis an morte felici, an infelici; optas mori felici; ergo vive vitam, quam sequitur mors felix. Res nimum certa est.

est. Mors vitæ respondet : qualis vita, finis
 ita. Ausus est S. Pater quidam dicere, vix
 de centum millibus, quorum mala semper fuit
 vita, moriturum vel unicum bene esse. Vi-
 vens plerumque in peccato, morietur in pec-
 cato. Quam tibi mortem ominaris? vide,
 qualis sit vita. Si pergis in illa consuetudine
 turpi, certò morieris in ea. Vis mori cum
 Aloysio morte felici? vive cum illo vitam
 piam. Extraordinaria & prodigiosa requiritur
 DEI gratia, ut ille moriatur bene, qui vixit male.
 Hanc si tibi polliceri possis, non est, quòd a
 peccato te absterream. Sed vide, quid agas.

4. Morieris, sed non constat, ubi & quo in
 loco? hoc certum est, mori in quovis loco
 potes. Quid inferis? S. Bernardus hoc intulit:
Quomodo ergo vivere audes, ubi mori non audes?
 qua ratione vivere audes in loco illo, in quo
 mori formidas? Cave, vivas ibi, ubi mori
 metuis. Times mori in caupona, in aqua, in
 consortio illo &c. ergo & ne accedas loca ista
 neque in istis morari in peccato audeas. Ade-
 lescens quidam prudenter ajebat: timeo mori
 in sæculo; hinc & vivere in illo deinceps nolo.
 Dixit, & deserto sæculo Religionem petiit.
 sanctiorem ibi vitam victurus. Tu vide, quid
 in hac re sentiendum tibi & concludendum sit.
 Fatere, an cum gaudio & solatio mori te posse
 credis in sæculo? quære conscientiam tuam.
 Si minùs credis, quomodo vivere cogitas in eo?
 cur mundanis vanitatibus inescatus Religionem
 quò

quò te non obscure vocari intellexisti, horres?
 Quomodo vivere audes, ubi mori non audes?

5. Nescis, quo in statu moriturus sis, an in peccato, an in gratia. Quid inferis? Christus ait: *Estote parati; quia quâ horâ non putatis, filius hominis veniet*: id est, quia nescis, an in peccato, an alio in statu moriturus sis, esto paratus. Dixi autè: vitæ mors respondet. In peccato si vivis, morieris in peccato. Accedat jam documentum Christi: *Esto paratus*. Paratio ad Mortem alia proxima, alia remota est. Remota in hoc consistit, nihil ut agas, quod malè tibi cedat, si in eo mori contingeret; ne pecces graviter, aut si per infirmitatem lapsus sis, ne in eo persistas, sed ocyus ad pœnitentiam festines. Proxima est, conscientia rationes ita disponere, ut quietem ei perfectam concilies; quod per generalem de tota vita Confessionem fieri facillimè potest; dein per particulares accuratè & solite factas. Utramque adhibe, ut DEum in morte propitium habeas.

6. Si semel morimur, & ex una hac morte salus æterna aut damnatio dependet, quid aliud denuo inferamus, ac: *Estote parati*? Sollicitudo pro momento mortis requiritur maxima. Miles iturus ad bellum, ante pugnam se parat; in tractandis armis se exercet. Idem tu age. Sit princeps captivus, cui ea ponatur conditio, ut si die statuto sagittam ad destinatum centrum feliciter emiseric, coronam recipiat & sceptrum; si minus feliciter, in vinculis permaneat, aut etiam

MOR-

mortem subeat probrosissimam. Te consolo, quid aget princeps ille, ut sagittam feliciter emittat? an non omne temporis adhuc reliqui momentum impendet, ut artem addiscat bene & feliciter sagittam emittendi? ita certe. Insanus foret, si hoc ad diem ultimam differret, nec tractare sagittas disceret. Tibi applica, & omne totius vitæ tempus ita impende, ut feliciter mori possis. Assuesce armis illis, quibus in morte uti desideras. Arma illa Actus virtutum earum sunt, quas elicere tenetur moribundus, nempe Fidei, Spei, Charitatis &c. Harum usum tibi facilem & quotidianum habe: omnia age, ut DEum in morte habeas propitium.

Affectus. O Juste & misericors DEus, ergo moriendum est? ergo veniet dies & hora, quæ & ego ire cogar ad æternitatem? ô hora terribilis! ô momentum terribile! Moriendum est. Accepto legem tuam, Domine: meritis sum; moriar. Sed tempus nescio, locum & statum nescio. O mi DEus, quando? ubi? quomodo moriar? an in peccato illo, quod tamdiu in confessione tacui, aut necdum emendare laboravi? Prohibeat hoc à me infortunium Bonitas tuæ quæ me servavit hætenus, ne perirem. Sed quæ agam, ne posthac infeliciter moriar? dicis mihi. Estote parati. Domine, obsequar tibi. Hætenus, fateor, nullam pro tanto negotio curam adhibui: certò moriturus fuisset infelix, si non me ad tempus hoc usque servasses. Posthac vero majorem pro tanto negotio curam adhibebo omnia agam, ut bene moriar.

Pro-

Proposita. Præcipuè observabo sequentia.

1. Quia omnis actio mea potest esse ultima, omnem agam velut ultimam; maximè S. Confessionem & Communionem tantâ reverentiâ & curâ suscipiam, quantâ susciperem, si certò mihi constaret, me statim ad æternitatem avocandum. Ita etiam, dum diem aut mensem inchoabo, hoc me modo ad fervorem excitabo: fortè hic dies aut mensis est ultimus vitæ meæ; ergo cum omni fervore & devotione exigam.

2. Ne spe vitæ longioris deceptus miserè moriar, hoc tempore DEO serviam, per fugam peccati, & exercitia Pietatis. 3. Quia morte repentinâ mori possum, adeoque in peccato, non peccabo graviter, aut si peccare continget, mox per contritionem vesperi, & dein per Confessionem expiabo conscientiam. 4. Non accedam locum, in quo mori timerem; hinc etiam sæculum libens deseram, si tu, mi DEUS, me evocare digneris; quia in eo mori formido.

5. Rationes conscientix per Confessionem generalem quietas faciam. 6. Curabo semper esse in gratia DEI, ut etiam in hac moriar; hinc & Confessionem diu non differam. 7. Assuescam indies actibus Fidei, Spei, Charitatis, ut in morte tantò faciliùs eos elicere valeam.

Petitio. Hæc sunt, ô Jesu, quæ cum gratia tua propono. Tu qui non vis mortem peccatoris, assiste mihi, sic ut vivam, ne infelix moriar. *Anima Christi sanctifica me &c.* Maximè repete illud: *In hora mortis mea voca me!*

○

Pars